

## **VOORONTWERP VAN DECREET OVER ELEKTRONISCHE TOLHEFFINGSSYSTEMEN VOOR HET WEGVERKEER**

### **Samenvatting**

Dit voorontwerp van decreet zet de richtlijn 2019/520 van het Europees Parlement en de Raad van 19 maart 2019 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer en ter facilitering van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over niet-betaling van wegentol in de Unie, gedeeltelijk om in recht van het Vlaamse Gewest.

Het beoogt met name om een geharmoniseerd kader te scheppen om de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer in de Europese Economische Ruimte te waarborgen.

## **MEMORIE VAN TOELICHTING**

### **I. ALGEMENE TOELICHTING**

#### **A. Inleiding**

Dit voorontwerp van decreet beoogt de gedeeltelijke omzetting van de richtlijn 2019/520 van het Europees Parlement en de Raad van 19 maart 2019 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer en ter facilitering van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over niet-betaling van wegentol in de Unie (richtlijn 2019/520 ook EETS-richtlijn genoemd).

Het zet de richtlijn gedeeltelijk om omdat:

- een aantal initiatieven onder de bevoegdheid vallen van de federale staat en op dat niveau geregeld moeten worden (bijvoorbeeld de bepalingen betreffende de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over de niet-betaling van wegentol opgenomen in artikel 23 van de richtlijn 2019/520). Andere initiatieven vallen onder de bevoegdheid van de regering al dan niet in samenwerking met de regeringen van de andere gewesten (bijvoorbeeld de bepalingen betreffende het contactbureau opgenomen in artikel 18 van de richtlijn 2019/520);
- sommige bepalingen van de richtlijn uitvoeringsbepalingen opleggen die geen directe wijziging van regelgeving vereisen (bijvoorbeeld de bepalingen over de rapportering bepaald in artikel 26 van de richtlijn 2019/520).

#### **B. De richtlijn 2004/52/EG**

De richtlijn 2019/520 trekt de Europese richtlijn 2004/52/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer in de Gemeenschap aangenomen, in. Laatstgenoemde richtlijn trad in werking op 20 mei 2004.

Deze richtlijn vond haar oorzaak in de vaststelling dat binnen Europa een steeds toenemend aantal technologieën werd gebruikt voor elektronische tolheffing, en dat elk van de lidstaten verschillende specificaties voor hun elektronisch tolheffingssysteem oplegden. Aangezien elektronische tolheffingssystemen doorgaans vereisen dat speciale boordapparatuur in het voertuig van de tolplichtige weggebruiker wordt geïnstalleerd, dreigden deze weggebruikers in de toekomst te worden opgescheept met steeds meer incompatibele en dure elektronische kastjes in de bestuurderscabine. Zij zouden daarbij

vervolgens het risico lopen vergissingen te maken bij het gebruik daarvan, zoals het niet betalen van de tol zonder enig opzet. Een dergelijke wildgroei was op grond van financiële, veiligheids- en juridische overwegingen dan ook onaanvaardbaar.

Met de richtlijn 2004/52/EG trachtte de Europese wetgever een antwoord te bieden op deze kunstmatige belemmeringen voor de werking van de interne markt. De richtlijn 2004/52/EG omvatte het kader voor een Europese Elektronische Tolheffingsdienst (EETS) die complementair was aan bestaande (nationale) tolheffingsdiensten. Het algemene principe van EETS bestond erin dat een gebruiker, wanneer hij hiervoor zou kiezen, met slechts één overeenkomst met één enkele aanbieder van elektronische tolheffingsdiensten in alle tolgebieden in de Europese Unie die van elektronische tolheffing gebruikmaken, de verschuldigde tol zou kunnen voldoen. Om een dergelijk systeem te kunnen realiseren, werden vereisten inzake interoperabiliteit opgelegd en dit zowel op technisch, contractueel als procedureel vlak.

In 2009 werd door de Europese Commissie bij beschikking 2009/750/EG tot definiëring van de Europese elektronische tolheffingsdienst en de bijbehorende technische onderdelen verder bepaald hoe de door de richtlijn 2004/52/EG voorziene interoperabiliteit in de praktijk moet worden bereikt.

De richtlijn 2004/52/EG en de beschikking 2009/750/EG werden in het Belgisch recht deels omgezet door de federale wetgever bij de wet van 21 december 2006 houdende omzetting van de richtlijn 2004/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer in de Gemeenschap, en deels door de regionale wetgevers bij de gewestelijke decreten en ordonnantie die strekten tot invoering van de kilometerheffing in de drie gewesten. Voor het Vlaamse Gewest gaat het meer bepaald om het decreet van 3 juli 2015 tot invoering van de kilometerheffing en stopzetting van de heffing van het Eurovignet en tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 in dat verband.

De regionale omzetting van de richtlijn 2004/52/EG en de beschikking 2009/750/EG, die in eenzelfde adem plaatsvond als de invoering van de kilometerheffing, maakte het voorwerp uit van een voorafgaand akkoord gesloten tussen de verschillende gewesten, om gezamenlijk het juridische kader te creëren voor de gelijktijdige invoering van de kilometerheffing in elk gewest om enerzijds een transparant stelsel te ontwikkelen ten aanzien van de belastingplichtige en anderzijds een voldoende gecoördineerde juridische basis te creëren ten aanzien van dienstverleners, met respect voor de eigenheid en de territoriale bevoegdheden van elk gewest. Dit gebeurde via het Samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie Gewesten en tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven interregionaal Samenwerkingsverband Viapass onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

### **C. Totstandkoming van de richtlijn 2019/520**

Meer dan 10 jaar na de inwerkingtreding van richtlijn 2004/52/EG, stelde men vast dat de beoogde interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen in de praktijk in grote mate niet werd bereikt. Daartoe zag de Europese regelgever twee hoofdredenen:

1. de eisen die de EETS-wetgeving aan de EETS-aanbieders oplegde, zoals bijvoorbeeld de verplichting om hun diensten in alle lidstaten aan te bieden binnen 24 maanden na hun officiële registratie en de verplichting om de markt van lichte voertuigen te bedienen met dure satelliet gebaseerde boordapparatuur; en

2. de hinderpalen waarmee de EETS-aanbieders werden geconfronteerd wanneer zij zich op de markt wensten te begeven, waaronder te lange en veranderende aanvaardingsprocedures en specifieke technische kenmerken van lokale systemen.

Bovendien moesten de verplichtingen van tolheffers (die het tolsysteem beheren) en lidstaten ten aanzien van EETS-aanbieders worden verduidelijkt en gespecificeerd, zodat EETS-diensten zich parallel met nationale diensten kunnen ontwikkelen.

De richtlijn 2019/520 belet verder niet dat toldiensten worden verleend door nationale of lokale toldienstaanbieders.

In de praktijk rezen ook moeilijkheden om de betaling van tol door bestuurders van voertuigen die in een andere lidstaat zijn ingeschreven, af te dwingen. Een lidstaat die een overtreding had vastgesteld door middel van automatische handhavingstoestellen, kon de overtreder niet identificeren op basis van de nummerplaat indien dat voertuig in het buitenland was ingeschreven. Er bestond immers op EU-niveau geen rechtsgrondslag voor de uitwisseling van voertuigregistratiegegevens tussen lidstaten met het oog op de handhaving van tolregelingen.

Om aan elk van bovenstaande problemen tegemoet te komen, werd op 19 maart 2019 de richtlijn 2019/520 van het Europees Parlement en de Raad van 19 maart 2019 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer en ter facilitering van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over niet-betaling van wegentol in de Unie, aangenomen.

De richtlijn 2019/520 is uitgebreider dan de richtlijn 2004/52/EG. Zij neemt heel wat bepalingen over uit de bestaande richtlijn en de beschikking 2009/750/EG, die ze herschikt en waaraan zij een aantal nieuwe bepalingen en regelingen toevoegt. De richtlijn 2019/520 heeft nog steeds als voornaamste doel om op het hele Europese wegennet de interoperabiliteit van de elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer te waarborgen. Dit wenst zij te verwezenlijken door enkele basisvereisten op te leggen waaraan alle elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer dienen te voldoen, met dien verstande evenwel dat de richtlijn niet van toepassing is op kleine, strikt lokale tolheffingssystemen voor het wegverkeer waarvoor de kosten van de aanpassing aan de vereisten van de richtlijn niet in verhouding zouden staan tot de opbrengst.

De richtlijn 2019/520 bevat voornamelijk hiernavolgende nieuwe bepalingen en wijzigingen ten opzichte van de vorige richtlijn, beschikking en nationale en regionale regelgeving:

- EETS-aanbieders dienen hun diensten niet langer aan te bieden op het hele grondgebied van de Europese Unie. Zij dienen daarentegen binnen een termijn van 24 maanden overeenkomsten te sluiten met de tolheffer(s) voor alle EETS-gebieden op het grondgebied van een lidstaat, en binnen de 36 maanden voor alle EETS-gebieden op het grondgebied van ten minste vier lidstaten. Zij zullen ook informatie moeten bekendmaken over de EETS-gebieden die zij bestrijken en over het beleid dat zij toepassen wanneer ze overeenkomsten sluiten met de heffingsplichtigen.
- Er wordt voorzien in een uitdrukkelijk recht op vergoeding voor de EETS-aanbieders vanwege de tolheffer. Daarbij moet rekening worden gehouden met de volgende principes:
  - o De methode om de vergoeding te bepalen moet transparant, niet-discriminerend en identiek zijn voor alle EETS-aanbieders die voor een bepaald EETS-gebied zijn geaccrediteerd. Ze moet in de EETS-gebiedsverklaring worden bekendgemaakt als onderdeel van de commerciële voorwaarden.

- De methode voor de berekening van de vergoeding moet dezelfde structuur hebben als voor de vergoeding die in het EETS-gebied wordt betaald voor vergelijkbare diensten die in voorkomend geval worden aangeboden door de hoofddienstaanbieder.
  - Er mag slechts een onderscheid tussen het bedrag van de vergoeding van EETS-aanbieders en deze van de hoofddienstaanbieder worden gemaakt, wanneer dit wordt gerechtvaardigd door de kosten die verband houden met de specifieke eisen en verplichtingen die de hoofddienstaanbieder heeft en de EETS-aanbieders niet, en de noodzaak om van de vergoeding van EETS-aanbieders de vaste kosten af te trekken die door de tolheffer worden opgelegd op grond van de kosten die hij maakt door in zijn tolgebied een EETS-conform systeem beschikbaar te stellen, te bedienen en te onderhouden, met inbegrip van de accreditatiekosten, wanneer die niet in het tolgeld zijn opgenomen.
- Enkele bijkomende transparantieplichten werden toegevoegd, waaronder de volgende:
- alle restituties van of kortingen op tolgelden die door een lidstaat of een tolheffer worden aangeboden, moeten transparant zijn en publiek worden bekendgemaakt;
  - de EETS-gebiedsverklaringen en de aanpassingen ervan moeten tijdig genoeg bekendgemaakt worden om de geaccrediteerde EETS-aanbieders in staat te stellen om hun interoperabiliteitsonderdelen aan te passen aan de (nieuwe) vereisten en om hen uiterlijk een maand voor de operationele start van het (gewijzigde) systeem (opnieuw) te kunnen accrediteren;
  - de beslissingen van een lidstaat of een tolheffer met betrekking tot onder meer de beoordeling van de conformiteit met de specificaties of de geschiktheid voor gebruik van de interoperabiliteitsonderdelen, moeten worden gemotiveerd. Ze moeten zo spoedig mogelijk ter kennis worden gebracht van de betrokken fabrikant en EETS-aanbieder of hun gemachtigden, met vermelding van de mogelijke rechtsmiddelen en de termijnen om deze in te stellen.
- Er wordt een procedure voorzien voor uitwisseling van informatie tussen lidstaten. Elke lidstaat moet een nationaal contactpunt aanduiden dat toegang heeft tot de nationale registratiegegevens met betrekking tot de voertuigen, en de eigenaars of houders ervan, zodat zij kunnen worden geïdentificeerd wanneer de wegentol niet wordt betaald. De uitwisseling van de in de richtlijn bedoelde informatie tussen lidstaten mag enkel tussen die nationale contactpunten plaatsvinden en geschiedt aan de hand van de softwaretoepassing Eucaris (Europees voertuig- en rijbewijsinformatiesysteem) en gewijzigde versies van die software.

#### **D. Overzicht en structuur van de richtlijn 2019/520**

De richtlijn 2019/520 is onderverdeeld in 9 hoofdstukken.

In het hoofdstuk I (artikelen 1 tot en met 3) wordt het onderwerp en werkingssfeer toegelicht evenals de technologische oplossingen die voor de interoperabele tolsystemen moeten worden gebruikt.

Vervolgens worden in hoofdstuk II (artikelen 4 tot en met 10), de algemene beginselen van de EETS (de Europese Elektronische Tolheffingsdiensten) bepaald met de voorwaarden tot registratie van EETS-aanbieders (artikel 4), de rechten en plichten van respectievelijk de EETS-aanbieders, de tolheffers en de EETS-gebruikers (artikelen 5, 6 en 10), de vergoeding waarop de EETS-aanbieders recht hebben en de restrictieve voorwaarden waaronder hiervan kan worden afgeweken ten behoeve van de gebeurlijke hoofddienstaanbieder (artikel 7). Verder worden de voorwaarden bepaald waaraan de tolgelden moeten voldoen (artikel 8) en de boekhouding van de EETS-aanbieders (artikel 9).

In hoofdstuk III worden de oprichting, de taken en procedure van de bemiddelende instantie geregeld die bemiddelt tussen de EETS-aanbieders en de tolheffers in geval van betwisting over de tussen hen overeen te komen contractvoorwaarden en de conformiteit van de vergoeding aan de voorwaarden van de richtlijn (artikelen 11 tot en met 12).

De technische bepalingen met betrekking tot onder meer de interoperabiliteitsonderdelen maken het voorwerp uit van Hoofdstuk IV (artikelen 13 tot en met 15).

In hoofdstuk V zijn clausules opgenomen (artikelen 16 en 17) met betrekking tot de vrijwaring en de beoordeling van conformiteit of geschiktheid voor gebruik die plaats moet vinden wanneer in de handel gebrachte en gebruikte interoperabiliteitsonderdelen voorzien van een CE-markering niet aan de daartoe gestelde vereisten zouden voldoen.

Hoofdstuk VI bevat een aantal administratieve bepalingen met betrekking tot de kennisgeving aan de Commissie en aan de andere lidstaten van de aangemelde instanties die belast zijn met de uitvoering van, of het toezicht op de procedure voor de beoordeling van de conformiteit met de specificaties of de geschiktheid voor gebruik van interoperabiliteitsonderdelen (de zgn. "aangemelde instanties") en die ook voorzien in de inrichting van een register voor de EETS-aanbieders (artikelen 18 tot en met 21).

Voor de experimentele tolsystemen zijn in hoofdstuk VII een aantal specifieke regels voorzien (artikel 22).

Tenslotte zijn in hoofdstuk VIII de (nieuwe) bepalingen opgenomen met betrekking tot de uitwisseling van informatie tussen lidstaten, de kennisgeving en procedure van niet-betaling van wegentol met geautomatiseerde zoekopdrachten en de gegevensbescherming (artikelen 23 tot en met 27). De gegevens-elementen die nodig zijn om de geautomatiseerde zoekopdrachten uit te voeren zijn opgenomen in Bijlage I bij de richtlijn en het model van kennisgeving in bijlage II.

De structuur van richtlijn 2019/520 werd in dit voorontwerp van decreet niet geheel behouden. Er werd daarentegen voor geopteerd om de in de richtlijn verspreide bepalingen die met elkaar verwant zijn te groeperen.

In uitvoering van de richtlijn 2019/520 werden intussen ook een gedelegeerde verordening (2020/203) en een uitvoeringsverordening (2020/204) uitgevaardigd, die onmiddellijk deel uitmaken van het recht van de lidstaten vanaf 20 oktober 2021 en niet moeten worden omgezet.

De gedelegeerde verordening 2020/203 beschrijft de minimale voorschriften die gelden voor de classificatie van voertuigen en voor de interoperabiliteitsonderdelen, evenals de minimale geschiktheidscriteria voor de aangemelde instanties en de verplichtingen van EETS-gebruikers.

De uitvoeringsverordening 2020/204 bevat gedetailleerde verplichtingen voor tolheffers met betrekking tot de minimuminhoud van de EETS-gebiedsverklaring, specificaties voor de elektronische interfaces tussen de interoperabiliteitsonderdelen, voorschriften voor deze onderdelen, en de procedures die de lidstaten moeten toepassen om de conformiteit met de specificaties of de geschiktheid voor gebruik van de interoperabiliteitsonderdelen te beoordelen.

## **E. Geen verplichte wegentol**

De richtlijn 2019/520 houdt geen verplichting in om al dan niet wegentol op te leggen aan bepaalde voertuigtypes en om het niveau van die heffingen en het doel waarvoor die tol wordt opgelegd te bepalen. Deze beslissingen komen nog steeds exclusief aan de lidstaten toe.

Dit voorontwerp van decreet houdt geen verruiming in van het toepassingsgebied van de huidige kilometerheffing, noch wijzigt het de hoogte van die tol of de doelstellingen waarvoor die wordt gebruikt.

## **F. Regionale bevoegdheid voor de omzetting van een deel van de richtlijn 2019/520**

### *a) Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest*

Het Vlaamse Gewest is bevoegd voor de gedeeltelijke omzetting van de richtlijn 2019/520.

Op grond van de artikelen 6, §1, X, 1<sup>o</sup> en 6, §1, X, 2<sup>o</sup>bis van de Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is het Vlaamse Gewest bevoegd voor *“de wegen en hun aanhorigheden”* evenals *“het juridisch stelsel van de land- en waterwegenis, welke ook de beheerder ervan zij, met uitzondering van de spoorwegen beheerd door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen”*. Deze bevoegdheden vormden ook de grond voor de regionale omzetting van de richtlijn 2004/52/EG, zoals ook door Grondwettelijk Hof werd bevestigd in haar arrest n<sup>o</sup>30/2017 van 23 februari 2017.

De meeste bepalingen van de richtlijn 2019/520 vallen binnen deze bevoegdheden. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de bepalingen van hoofdstuk II *“Algemene beginselen van de EETS”* (met uitzondering van artikel 4 *“Registratie van de EETS-aanbieders”*, zie hierna) dat de bepalingen omvat met betrekking tot de rechten en plichten van de bij de tolheffing betrokken actoren, evenals de bepalingen van hoofdstuk III *“Bemiddelende instantie”* dat de verplichting inhoudt om een bemiddelende instantie aan stellen om bemiddeling tussen tolheffers en EETS-aanbieders mogelijk te maken. Een dergelijke bemiddelende instantie werd overigens reeds aangeduid in het kader van de invoering van de kilometerheffing in de drie gewesten, bij het Samenwerkingsakkoord van 24 maart 2016 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest houdende oprichting van een bemiddelende instantie in het kader van de elektronische tolheffingssystemen op het grondgebied van de drie gewesten.

Sinds de zesde staatshervorming is het Vlaamse Gewest op grond van artikel 6, §1, VI, 6<sup>o</sup> van de Bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ook bevoegd voor *“de vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorgberoepen en tot dienstverlenende intellectuele beroepen”*.

Op basis van deze bevoegdheid komt het aan het Vlaamse Gewest toe om artikel 4 van de richtlijn *“Registratie van EETS-aanbieders”* om te zetten. De Raad van State oordeelde in haar advies 53.169/VR van 27 mei 2013 in dat verband al dat de voorwaarden die gelden voor de registratie als EETS-aanbieder slaan op de essentie van de betrokken activiteit, en dienen te worden gekwalificeerd als vestigingsvoorwaarden in de zin van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 6<sup>o</sup>, van de huidige Bijzondere wet van 8 augustus 1980.

### *b) Voorafgaande coördinatie tussen de gewesten*

Zoals dit ook het geval was bij de regionale omzetting van de richtlijn 2004/52/EG, werden de ontwerpdecreten en -ordonnantie ter omzetting van de richtlijn 2019/520 opgesteld in

nauw overleg met vertegenwoordigers van ieder gewest. Om de implementatie zo spoedig als mogelijk te kunnen realiseren, werd ervoor geopteerd om deze voorgaande coördinatie tussen de gewesten niet te formaliseren in een nieuw samenwerkingsakkoord.

Bij het opstellen van de omzettingsregelgeving voor elk van de gewesten werd er, om tegenstrijdigheden tussen de verschillende gewesten te vermijden, over gewaakt dat:

- de nieuwe verplichtingen die door de richtlijn 2019/520 worden voorgeschreven op een gelijkwaardige manier in de regionale regelgeving worden opgenomen, en
- de wijzigingen aan de bestaande regelgeving, en in het bijzonder de wijzigingen aan de kilometerheffingsdecreten en -ordonnantie, los daarvan ook parallel zouden worden doorgevoerd.

Bovendien moet in overeenstemming met artikel 18 van de richtlijn 2019/520 één contactbureau worden aangewezen dat instaat voor het faciliteren en coördineren van vroegtijdige administratieve contacten tussen EETS-aanbieders en de betrokken tolheffers verantwoordelijk voor EETS-gebieden, wanneer er meerdere EETS-gebieden zijn op het grondgebied van een lidstaat.

Aangezien de tolheffing tot de bevoegdheid van de gewesten behoort en elk gewest één of meerdere EETS-gebied heeft gecreëerd, zal de Vlaamse Regering in samenwerking met de regeringen van de andere gewesten het contactbureau moeten aanstellen via een samenwerkingsakkoord. Het contactbureau wordt bijgevolg niet in huidige voorontwerp van decreet aangeduid.

#### *c) Bevoegdheid van de federale staat*

Rekening houdend met advies nr. 54.669/VR van 14 januari 2014 van de afdeling wetgeving van de Raad van State, werden de bepalingen van onderhavig voorontwerp van decreet zorgvuldig opgesteld om niet te raken aan de bevoegdheden van de federale staat. Zo werd er bijvoorbeeld bij de omzetting van artikel 10 van de richtlijn 2019/520 met betrekking tot de "*Rechten en plichten van EETS-gebruikers*" op toegezien dat niet werd geraakt aan de bevoegdheid van de federale staat om regels inzake consumentenbescherming en de handelspraktijken vast te stellen (artikel 6, §1, VI, vierde lid, 2<sup>o</sup> en artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 4<sup>o</sup> van de Bijzondere wet van 8 augustus 1980).

Daarnaast voorziet onderhavig voorontwerp van decreet slechts in een gedeeltelijke omzetting van de richtlijn 2019/520, en wordt de omzetting van de bepalingen die betrekking hebben op materies die tot de bevoegdheid van de federale staat behoren aan deze laatste overgelaten, waaronder:

- Artikelen 23 tot en met 25 van de richtlijn 2019/520 met betrekking tot de uitwisseling van informatie over de niet-betaling van wegentol. De in deze artikelen voorgeschreven regeling inzake de grensoverschrijdende gegevensuitwisseling tussen de lidstaten is vergelijkbaar met de bestaande gegevensuitwisseling die is voorzien voor bepaalde verkeersinbreuken, en vereist eveneens dat een Belgisch nationaal contactpunt wordt aangeduid dat toegang heeft tot de nationale voertuigregistratiegegevens. Deze bevoegdheid komt op grond van voornoemd artikel 6, §4, 3<sup>o</sup> van de Bijzondere wet van 8 augustus 1980 toe aan de federale staat, opnieuw met de verplichting om bij de uitwerking hiervan de gewestelijke regelingen te betrekken.

In dat verband kan er overigens ook op worden gewezen dat de behandeling van voertuigregistratiegegevens in België toekomt aan de bij wet van 19 mei 2010 opgerichte federale Kruispuntbank van de voertuigen. Conform de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof kan het Vlaamse Gewest volgens de bevoegdheidsverdelingsregels, met inbegrip van het verticaliteitsbeginsel, deze niet machtigen als nationaal contactpunt en kan het ook een federale instantie niet eenzijdig verplichten om op te treden als

nationaal contactpunt (zie bijvoorbeeld het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 2°/2012 van 11 januari 2012).

## **G. Opbouw van het voorontwerp van decreet**

Onderhavig voorontwerp van decreet omvat de invoering van nieuwe bepalingen die door de richtlijn 2019/520 worden voorgeschreven. Aangezien de bepalingen in die richtlijn al in grote mate geconcretiseerd zijn en in vele gevallen in principe reeds zonder verdere uitwerking zouden kunnen worden uitgevoerd, is ervoor gekozen om in dit voorontwerp van decreet zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de tekst van de richtlijn zelf. Dit vermindert het gevaar op verkeerde interpretaties van de richtlijn met mogelijk foutieve omzetting en eventuele inbreukprocedures als gevolg.

De wijzigingen aan de bepalingen in de bestaande regelgeving die de richtlijn 2004/52/EG en de daaraan gelieerde beschikking 2009/750/EG hadden omgezet, meer in het bijzonder de bepalingen in het decreet van 3 juli 2015 tot invoering van de kilometerheffing en stopzetting van de heffing van het Eurovignet en tot wijzigingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 in dat verband, worden bij afzonderlijk decreet doorgevoerd.

Vele aanpassingen aan het decreet tot invoering van de kilometerheffing zullen betrekking hebben op terminologische wijzigingen om een eenvormig begrippenkader in het kader van de wegentol te hanteren. Daarnaast dient echter ook, rekening houdend met de feitelijke gegevensverwerkingen die in het kader van de kilometerheffing plaatsvinden, een regeling met betrekking tot de gegevens in het algemeen en de persoonsgegevens in het bijzonder te worden voorzien. Daartoe wordt een uitgebreide gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitgevoerd. Op grond van de resultaten van die gegevensbeschermingseffectbeoordeling wordt in een afzonderlijk decreet tot wijziging van het decreet tot invoering van de kilometerheffing een specifieke regeling inzake gegevens en gegevensbescherming uitgewerkt.

## **II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN**

### **Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen**

#### **Artikel 1**

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid. De bevoegdheid van het Vlaamse Gewest werd toegelicht in deel I. onder titel "*E. Regionale bevoegdheid voor de omzetting van een deel van richtlijn 2019/520*".

De bepalingen van richtlijn 2019/520, die door middel van dit decreet worden omgezet, vallen onder de bevoegdheid voor "*de wegen en hun aanhorigheden*" evenals "*het juridisch stelsel voor de landwegen*".

Artikel 4 van richtlijn 2019/520, dat eveneens met dit decreet wordt omgezet, valt onder de bevoegdheid voor "*de vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorgberoepen en tot dienstverlenende intellectuele beroepen*".

#### **Artikel 2**

Dit artikel verwijst naar de richtlijn die wordt omgezet, met name richtlijn (EU) 2019/520 van het Europese Parlement en de Raad van 19 maart 2019 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer en ter facilitering van de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over niet-betaling van wegentol in de Unie.

Het gaat zoals eerder aangegeven om een gedeeltelijke omzetting omdat:



- een aantal initiatieven onder de bevoegdheid vallen van de federale staat en op dat niveau geregeld moeten worden (bijvoorbeeld wat de bepalingen betreft over de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over de niet-betaling van wegentol opgenomen in artikel 23 van richtlijn 2019/520);
- sommige bepalingen van de richtlijn uitvoeringsbepalingen opleggen die geen directe wijziging van regelgeving vereisen (bijvoorbeeld de bepalingen over de rapportering bepaald in artikel 26 van richtlijn 2019/520).

De concordantietabel voor de omzetting van de richtlijn 2019/520 is opgenomen in de bijlage bij deze memorie van toelichting.

### **Artikel 3**

In artikel 3 worden de in het voorontwerp van decreet gebruikte termen gedefinieerd, waarbij veelal de definities van de richtlijn werden overgenomen. Deze behoeven geen bijkomende uitleg.

Voor de volgende begrippen wordt in een eigen definitie voorzien:

*accreditatie*: de in de richtlijn voorziene definitie van "accreditatie" betreft in wezen de beschrijving van de accreditatieprocedure. In dit voorontwerp van decreet werd er dan ook voor gekozen om in de definitielijst het begrip "accreditatieprocedure" toe te voegen, dat de in de richtlijn voorziene beschrijving van "accreditatie" overneemt, terwijl het begrip "accreditatie" staat voor de beslissing tot accreditatie na succesvol verloop van de accreditatieprocedure.

*backoffice*: de in de richtlijn voorziene definitie van het begrip "backoffice" werd uitgebreid om beter aan te sluiten bij de reeds bestaande praktijk van elektronische tolheffing onder de vorm van de kilometerheffing, waarbij naast de tolheffers en EETS-aanbieders ook de interregionale entiteit Viapass en de hoofddienstaanbieder met elk hun eigen backoffice zijn betrokken.

*houder*: de in de richtlijn omschreven definitie van "houder van het voertuig" verwijst naar de houder zoals deze in het recht van de lidstaat van inschrijving is gedefinieerd en werd gepreciseerd.

*tolheffer*: gelet op de in België geldende bevoegdheidsverdelingsregels, werd het ruimtelijk toepassingsgebied van deze definitie beperkt tot het grondgebied van het Vlaamse Gewest.

Een aantal definities van de richtlijn werden niet weerhouden in het voorontwerp van decreet:

*aangewezen tolheffer*: aangezien in Vlaanderen de entiteiten die bevoegd zullen zijn voor een toekomstig EETS-gebied daar doorgaans niet toe zullen moeten worden benoemd of aangewezen (wat bijvoorbeeld het geval is wanneer het Vlaamse Gewest als tolheffer optreedt), werd deze definitie niet opgenomen in het voorontwerp van decreet. In de artikelen die verplichtingen opleggen aan de "aangewezen tolheffers", werd dit begrip vervangen door het begrip "toekomstige tolheffer" dat voldoende duidelijk is en geen verdere definiëring behoeft.

*geautomatiseerde zoekopdracht*: deze definitie is enkel van belang voor de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over de niet-betaling van wegentol. Aangezien dit een federale bevoegdheid betreft, wordt het begrip "geautomatiseerde zoekopdracht" niet opgenomen in dit voorontwerp van decreet.

*Nationaal contactpunt*: deze definitie is enkel van belang voor de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie over de niet-betaling van wegentol. Aangezien dit een federale bevoegdheid betreft, wordt het begrip "nationaal contactpunt" niet opgenomen in dit voorontwerp van decreet.

Daarnaast zijn er ook een aantal definities in dit voorontwerp van decreet die niet zijn opgenomen in de definitielijst van de richtlijn:

*accreditatieprocedure*: zie hierboven i.v.m. de definitie van "accreditatie".

*bemiddelende instantie*: deze definitie betreft een verwijzing naar het artikel van de richtlijn dat betrekking heeft op de bemiddelende instantie, evenals de beschrijving van de bemiddelende instantie zoals opgenomen in datzelfde artikel.

*dienstverleningsovereenkomst*: deze definitie werd gebaseerd op de bestaande definitie van dienstverleningsovereenkomst opgenomen in artikel 7° /2 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

*EETS-gebiedsverklaring*: deze definitie betreft een verwijzing naar de toepasselijke artikelen van de richtlijn 2019/520, evenals bijlage II bij de Uitvoeringsverordening 2020/204 dat nadere bepalingen omvat over de minimuminhoud van de EETS-gebiedsverklaring maar omwille van haar directe werking geen omzetting behoeft.

*EETS-overeenkomst*: deze definitie betreft de verwijzing naar de overeenkomst die een EETS-aanbieder sluit met de tolheffer van een EETS-gebied om toldiensten te verlenen die in de richtlijn 2019/520 niet apart is gedefinieerd.

*EETS-richtlijn*: deze definitie betreft een verwijzing naar de richtlijn 2019/520.

*gedelegeerde verordening 2020/203*: deze definitie betreft de gedelegeerde verordening (EU) 2020/203 van de Commissie van 28 november 2019 betreffende de classificatie van voertuigen, verplichtingen van gebruikers van de Europese elektronische tolheffingsdienst, eisen voor interoperabiliteitsonderdelen en minimale geschiktheidscriteria voor aangemelde instanties;

*uitvoeringsverordening 2020/204*: deze definitie betreft de uitvoeringsverordening (EU) 2020/204 van de Commissie van 28 november 2019 inzake gedetailleerde verplichtingen van aanbieders van de Europese elektronische tolheffingsdienst, de minimuminhoud van de gebiedsverklaring van de Europese elektronische tolheffingsdienst, elektronische interfaces en eisen voor interoperabiliteitsonderdelen, en tot intrekking van Beschikking 2009/750/EG;

#### **Artikel 4**

Dit artikel bakent het toepassingsgebied van het voorontwerp van decreet af.

Op grond van de eerste paragraaf strekt het toepassingsgebied zich uit tot de volledige weginfrastructuur (m.n. iedere weg, ieder wegennet, ieder kunstwerk, zoals een brug of een tunnel, of zelfs ieder veerpont) op het grondgebied van het Vlaamse Gewest waar tolgeld wordt geïnd met gebruikmaking van een elektronisch tolheffingssysteem zoals gepreciseerd in artikel 3.

De tweede paragraaf bepaalt dat een aantal artikelen niet van toepassing zijn op tolheffingssystemen die niet elektronisch zijn en op kleine, strikt lokale systemen, waarvoor de kosten van aanpassing onevenredig zouden zijn in verhouding tot de opbrengst.

De derde paragraaf verduidelijkt dat het voorontwerp van decreet niet van toepassing is op parkeergelden, zoals voorzien in artikel 1, derde lid van de richtlijn 2019/520.

## **Hoofdstuk 2. Gebruikte technologieën**

### **Artikel 5**

Dit artikel zet artikel 3, eerste lid evenals artikel 22 van de richtlijn 2019/520 om.

De eerste paragraaf bepaalt de technologieën waarvan ieder nieuw elektronisch tolheffingssysteem gebruik moet maken. Het betreft de technologieën bedoeld in artikel 3, eerste lid, onderdelen a, b, en c, van richtlijn 2019/520, met name satellietplaatsbepaling, mobiele communicatie of 5,8 Ghz microgolfttechnologie.

De tweede paragraaf houdt de uitzondering in die geldt voor de bestaande elektronische tolheffingssystemen die gebruik maken van te installeren boordapparatuur, zoals die eveneens is voorzien in artikel 3, eerste lid van de richtlijn 2019/520. Deze systemen dienen slechts aan de in de eerste paragraaf voorziene technologische vereisten te voldoen indien aan dat systeem substantiële technologische verbeteringen worden uitgevoerd.

De derde paragraaf voorziet in overeenstemming met artikel 22 van de richtlijn 2019/520 in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om met toestemming van de Europese Commissie tijdelijk in beperkte delen van de EETS-gebieden in het Vlaamse Gewest experimentele tolheffingssystemen toe te laten, parallel met het EETS-conform systeem, waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe tolheffingstechnologieën of concepten die niet voldoen aan één of meer bepalingen van dit voorontwerp van decreet;

### **Artikel 6**

Dit artikel zet artikel 3, derde tot en met zesde lid evenals artikel 5, vierde en vijfde lid van de richtlijn 2019/520 om.

De eerste paragraaf bepaalt de algemene vereisten die worden gesteld aan alle boordapparatuur die door de EETS-aanbieders aan de EETS-gebruikers ter beschikking wordt gesteld. In deze paragraaf werden de vereisten van artikel 3, vierde lid van en deze van artikel 5, vierde en vijfde lid van de richtlijn 2019/520 samengevoegd.

De tweede paragraaf voorziet in de omzetting van artikel 3, derde lid van de richtlijn 2019/520 en houdt een bijkomende vereiste in die specifiek geldt voor boordapparatuur die gebruik maakt van satellietplaatsbepalingstechnologie.

De derde, vierde en vijfde paragraaf betreffen de omzetting van artikel 3, vijfde lid van de richtlijn 2019/520 en hebben voornamelijk betrekking op de mogelijke integratie van de boordapparatuur, die uit zowel hardware als software kan bestaan, met de hardware en software die is ingebouwd in het voertuig, en de daarvoor te gebruiken technologieën. De zesde paragraaf omvat de in artikel 3, zesde lid van de richtlijn 2019/520 opgenomen uitzonderingsbepaling die geldt voor de boordapparatuur die tot 31 december 2027 aan de gebruikers van lichte voertuigen ter beschikking kan worden gesteld.

## **Hoofdstuk 3. Rechten van de EETS-gebruiker**

### **Artikel 7**

Dit artikel zet artikel 10, eerste lid, artikel 13 en artikel 14 van de richtlijn 2019/520 om.

De eerste en tweede paragraaf beschrijven de in artikel 10, eerste lid van de richtlijn 2019/520 opgenomen rechten van de EETS-gebruikers om zich op EETS te abonneren via eender welke EETS-aanbieder en om bij het sluiten van de dienstverleningsovereenkomst

te worden geïnformeerd over de geldige betaalmiddelen en de verwerking van hun persoonsgegevens met de precisering dat dit schriftelijk moet gebeuren.

De derde, vierde en vijfde paragraaf hebben betrekking op de interacties die in het kader van EETS kunnen plaatsvinden tussen de EETS-gebruikers, de EETS-aanbieders en de tolheffers. In deze paragrafen werden de bepalingen van artikel 13 (met uitzondering van sub a), zie hierna) en 14 van de richtlijn 2019/520 samengevoegd.

#### **Artikelen 8 en 9**

Deze artikelen zetten artikel 10, tweede lid en artikel 13, sub a) van de richtlijn 2019/520 om.

Artikel 8 houdt de verplichtingen in van de EETS-gebruiker met betrekking tot het gebruik van de door de EETS-aanbieder verleende boordapparatuur, zoals omschreven in artikel 10, tweede lid, tweede paragraaf, artikel 10, derde lid van de richtlijn 2019/520.

Artikel 9 houdt het principe in dat de betaling van het tolgeld door de EETS-gebruiker aan de EETS-aanbieder geldt als voldoening van de tolverplichting ten aanzien van de tolheffer.

### **Hoofdstuk 4. Registratie EETS-aanbieders en EETS-register**

#### **Artikel 10**

Dit artikel zet artikel 4 en artikel 21, eerste lid, laatste alinea van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel heeft betrekking op de registratie van EETS-aanbieders in het Vlaamse Gewest.

De eerste en tweede paragraaf bevatten de voorwaarden voor registratie als EETS-aanbieder conform artikel 4 van de richtlijn 2019/520 die in een register, EETS-register genoemd, wordt opgenomen. In de eerste paragraaf wordt aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid verleend om een instantie aan te duiden die de verzoeken om registratie zal ontvangen en verder zal behandelen.

De derde en vierde paragraaf hebben betrekking op de jaarlijkse controle van de in het EETS-register opgenomen EETS-aanbieders, in overeenstemming met de bepalingen van artikel 21, eerste lid, laatste alinea van de richtlijn 2019/520.

De vijfde paragraaf betreft een toevoeging ten opzichte van de richtlijn, en voorziet in de mogelijke intrekking van de registratie van de EETS-aanbieder wanneer uit de jaarlijkse controle blijkt dat hij niet langer aan alle voorwaarden voldoet. Deze intrekking was slechts impliciet in de richtlijn opgenomen door de verwijzing naar het bijwerken van het EETS-register na iedere jaarlijkse controle.

De zesde paragraaf voorziet dat het Vlaamse Gewest en de door de Vlaamse Regering aangeduide instantie die de EETS-aanbieders registreert niet aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de handelingen van de in het EETS-register opgenomen EETS-aanbieders. Deze aansprakelijkheidsbeperking vloeit voort uit artikel 21, eerste lid, laatste paragraaf van de richtlijn, met dien verstande dat ingevolge de in België geldende bevoegdheidsregels het Vlaamse Gewest bevoegd is voor wat haar grondgebied betreft en een door de Vlaamse Regering aangeduide instantie zal instaan voor de registratie van de EETS-aanbieders.

#### **Artikel 11**

Dit artikel zet artikel 21, eerste lid, derde lid en vijfde lid van de richtlijn 2019/520 om.

De eerste paragraaf, die betrekking heeft op de minimuminhoud van het EETS-register, conform artikel 21, eerste lid van de richtlijn 2019/520.

Om het EETS-register correct te kunnen invullen, wordt in de tweede paragraaf een verplichting voor de tolheffers opgenomen om de nodige gegevens van hun EETS-gebieden mee te delen.

De derde en vierde paragraaf stemmen overeen met de voorwaarden gesteld in respectievelijk artikel 21, eerste lid in fine en artikel 21, vijfde lid van de richtlijn 2019/520. Het EETS-register zal op jaarbasis aan de Europese Commissie moeten worden meegedeeld, die deze informatie aan de andere lidstaten beschikbaar zal maken. Inconsistenties met de situatie in een lidstaat zullen daarbij onder de aandacht van de lidstaat van registratie en van de Commissie worden gebracht.

## **Hoofdstuk 5. Accreditatie en accreditatieprocedure**

### **Artikel 12**

Dit artikel zet artikel 6, derde en achtste lid van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel behelst verschillende bepalingen inzake niet-discriminatie in de relatie tussen tolheffers en EETS-aanbieders met de verplichtingen opgelegd in artikel 6, derde en achtste lid van de richtlijn 2019/520.

### **Artikel 13**

Dit artikel zet artikel 6, tweede lid, eerste zin en artikel 6, negende lid en artikel 15, eerste lid van de richtlijn 2019/520 om.

Artikel 6, tweede lid van de richtlijn 2019/520 verplicht de nodige maatregelen te nemen opdat iedere tolheffer die verantwoordelijk is voor een EETS-gebied, een EETS-gebiedsverklaring opstelt en in stand houdt met de algemene voorwaarden voor EETS-aanbieders inzake toegang tot zijn EETS-gebieden, zulks overeenkomstig de in artikel 6, negende lid van de richtlijn 2019/520 bedoelde uitvoeringshandelingen.

De eerste paragraaf houdt de verplichting in voor de tolheffers en toekomstige tolheffers (met name de tolheffers die verantwoordelijk zijn voor een nieuw in gebruik te nemen elektronisch tolheffingssysteem voor het wegverkeer) om een EETS-gebiedsverklaring op te stellen en in stand te houden.

De tweede paragraaf bepaalt de minimuminhoud van de EETS-gebiedsverklaringen. In deze paragraaf worden de verschillende in de richtlijn verspreide bepalingen rond de verplichte inhoud van de EETS-gebiedsverklaring samengevoegd, en wordt zoals voorgeschreven door de richtlijn in het bijzonder verwezen naar de eisen opgenomen in de intussen aangenomen Uitvoeringsverordening 2020/204.

### **Artikel 14**

Dit artikel zet artikel 6, tweede lid, tweede en derde alinea en artikel 15, eerste lid van de richtlijn 2019/520 om.

In dit artikel zijn de vereisten opgenomen omtrent de tijdige bekendmaking van de EETS-gebiedsverklaring voorafgaand aan de ingebruikname van een nieuw elektronisch tolheffingssysteem voor het wegverkeer of de operationele start van een ingrijpend gewijzigd systeem, zoals opgelegd in artikel 6, tweede lid, tweede en derde alinea van de richtlijn 2019/520.

Aangezien in artikel 12 met betrekking tot de minimuminhoud van de EETS-gebiedsverklaring ook de informatie bedoeld in artikel 15, eerste lid van de richtlijn 2019/520 werd opgenomen, wordt met de tijdige bekendmaking van de EETS-

gebiedsverklaring ook voldaan aan de bekendmakingsvereisten voorzien in artikel 15, eerste lid van de richtlijn 2019/520.

### **Artikel 15**

Dit artikel zet artikel 15, tweede lid van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel voorziet in de verplichting voor tolheffers om een testomgeving tot stand te brengen waarin EETS-aanbieders kunnen nagaan of hun boordapparatuur geschikt is voor gebruik in het EETS-gebied van die tolheffer, zoals voorzien in artikel 15, tweede lid van de richtlijn 2019/520.

In aanvulling op hetgeen is bepaald in de richtlijn, werd in dit voorontwerp van decreet voorzien dat naast de EETS-aanbieders ook kandidaat EETS-aanbieders gebruik kunnen maken van de testomgeving van de tolheffers.

### **Artikel 16**

Dit artikel zet artikel 6, zesde lid van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel, dat bepaalt welke boordapparatuur door tolheffers in hun EETS-gebieden moet worden toegelaten in overeenstemming met artikel 6, zesde lid van de richtlijn 2019/520.

### **Artikel 17**

Dit artikel zet artikel 6, zevende lid van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel regelt de verplichtingen van de tolheffers bij een aan hen toerekenbare EETS-storing ten aanzien van de EETS-gebruikers. Zoals opgelegd in artikel 6, zevende lid van de richtlijn 2019/520 dient de tolheffer meer bepaald te voorzien in een beperkte dienstverlening (dit wil zeggen een gedeeltelijke dienstverlening) waarbij voertuigen die zijn uitgerust met geldige boordapparatuur zich veilig kunnen verplaatsen met zo min mogelijk oponthoud en zonder ervan te worden verdacht geen wegentol te hebben betaald.

### **Artikel 18**

Dit artikel zet artikel 15, derde tot zevende lid van de richtlijn 2019/520 om.

In dit artikel zijn de vereisten opgenomen waaraan de interoperabiliteitsonderdelen, zoals gedefinieerd in artikel 3 van dit voorontwerp van decreet, dienen te voldoen. Hierbij worden niet alleen de vereisten opgelegd in de richtlijn 2019/520 opgenomen, maar wordt tevens verwezen naar de Europese verordeningen die intussen in toepassing van artikel 15, derde tot en met zevende lid van de EETS-richtlijn werden aangenomen. Het gaat meer bepaald over de Gedelegeerde Verordening 2020/203 van 28 november 2019 en de Uitvoeringsverordening 2020/204 van 28 november 2019.

### **Artikel 19**

Dit artikel zet artikel 16, eerste en derde lid en artikel 17 van de richtlijn 2019/520 om.

De eerste, tweede en derde paragraaf houden de regels in die gelden voor het beperken of verbieden van het gebruik van bepaalde interoperabiliteitsonderdelen wanneer de Vlaamse Regering reden zou hebben om aan te nemen dat interoperabiliteitsonderdelen die van de CE-markering zijn voorzien, in de handel zijn gebracht en worden gebruikt overeenkomstig hun bestemming toch de naleving van de desbetreffende vereisten in het gedrang dreigen te brengen, zoals voorzien in artikel 16, eerste en derde lid van de richtlijn 2019/520.

De vierde paragraaf bevat enkele regels in verband met transparantie die gelden wanneer de Vlaamse Regering gebruik zou maken van bovenstaande beperkingsmogelijkheid, zoals opgelegd in artikel 17 van de richtlijn 2019/520.

## **Artikel 20**

Dit artikel zet artikel 19 van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering de Commissie en de overige lidstaten mee moet delen welke instanties gebeurlijk belast zijn met de uitvoering van, of het toezicht op de procedure voor de beoordeling van de conformiteit met de specificaties of de geschiktheid voor gebruik in de zin van artikel 19 van de richtlijn 2019/520 aan te wijzen die instaan voor de uitvoering van, of het toezicht op, de procedure voor de beoordeling van de conformiteit van de interoperabiliteitsonderdelen met de specificaties of de geschiktheid voor gebruik.

Om daartoe in aanmerking te komen, moeten deze zogenaamde aangemelde instanties voldoen aan de minimale geschiktheidscriteria die de Europese Commissie in toepassing van artikel 19, tweede en vijfde lid van de richtlijn 2019/520 heeft vastgesteld in de gedelegeerde verordening 2020/203.

## **Hoofdstuk 6. Contractering tolheffers en EETS-aanbieders**

### **Artikel 21**

Dit artikel zet artikel 5, eerste en tweede lid, artikel 6, eerste lid en artikel 6, derde lid, derde zin van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel brengt de verschillende in de richtlijn verspreide bepalingen met betrekking tot de EETS-overeenkomst samen.

De eerste, tweede en vierde paragraaf beogen de omzetting van artikel 5, eerste lid van de richtlijn 2019/520. De door de aangeduide instantie geregistreerde EETS-aanbieders zijn aldus verplicht om binnen een termijn van 36 maanden na hun gebeurlijke registratie EETS-overeenkomsten te sluiten voor alle EETS-gebieden op het grondgebied van ten minste vier lidstaten en die in stand te houden. De EETS-aanbieders moeten bovendien EETS-overeenkomsten sluiten voor alle EETS-gebieden op het Belgische grondgebied binnen een termijn van 24 maanden na de sluiting van de eerste EETS-overeenkomst met betrekking tot een EETS-gebied in en die in stand te houden. Die verplichting geldt niet voor EETS-gebieden waarin de verantwoordelijke tolheffers niet voldoen aan de niet-discriminatie vereisten opgenomen artikel 11 van dit decreet.

De derde paragraaf, dat artikel 5, tweede lid van de richtlijn 2019/520 omzet, verplicht de EETS-aanbieder, die wegens tekortkomingen van de tolheffer aan de bepalingen van het decreet, een EETS-gebied waarvoor hij een EETS-overeenkomst heeft gesloten niet langer kan blijven bestrijken, om zijn volledige dienstverlening voor het betrokken gebied zo snel mogelijk te herstellen nadat de tolheffer zijn eigen tekortkomingen heeft hersteld.

De vijfde paragraaf, dat artikel 6, eerste lid van de richtlijn 2019/520 omzet, bepaalt dat tolheffers die verantwoordelijk zijn voor een EETS-gebied dat niet voldoet aan de in dit voorontwerp van decreet gestelde technische en procedurele EETS-interoperabiliteitsvoorwaarden, in overleg moet treden met de betrokken belanghebbenden en, mits hij daarvoor bevoegd is, maatregelen moet nemen opdat de EETS-interoperabiliteit van het tolheffingssysteem gewaarborgd is. In voorkomend geval zal het niet langer voldoen van het EETS-gebied aan de technische en procedurele EETS-interoperabiliteitsvoorwaarden ook worden opgenomen in het EETS-register.

De zesde paragraaf verduidelijkt dat tolheffers van EETS-aanbieders niet kunnen verlangen dat zij specifieke technische oplossingen of processen gebruiken die de interoperabiliteit van zijn interoperabiliteitsonderdelen met elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer in andere EETS-gebieden belemmeren, zoals voorzien in artikel 6, derde lid, derde alinea van de richtlijn 2019/520.

**Artikel 22**

Dit artikel zet artikel 5, vijfde lid en artikel 8, derde lid van de richtlijn 2019/520 om.

De eerste en de derde paragraaf betreffen de omzetting van artikel 5, vijfde lid van de richtlijn 2019/520 en houden de regels in met betrekking tot het bijhouden door de EETS-aanbieder van een lijst van ongeldig verklaarde boordapparatuur.

De tweede en vierde paragraaf hebben betrekking op de relatie tussen de tolheffer en de EETS-aanbieder voor wat de ongeldig verklaarde boordapparatuur betreft. Zo wordt overeenkomstig artikel 8, derde lid van de richtlijn 2019/520 voorzien dat de EETS-gebiedsverklaring en in voorkomend geval de EETS-overeenkomst de voorwaarden bepalen waaraan de op te stellen lijst van ongeldig verklaarde boordapparatuur moet voldoen, en dat de EETS-aanbieder niet aansprakelijk kan worden gesteld voor de betaling van de tolgelden die te rekenen vanaf de kennisgeving dat de boordapparatuur ongeldig verklaard is, zijn verschuldigd.

**Artikel 23**

Dit artikel zet artikel 7 van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel neemt de regels met betrekking tot de vergoeding van de EETS-aanbieders, zoals opgelegd in artikel 7 van de richtlijn 2019/520, over. Zo wordt onder meer expliciet voorzien dat de EETS-aanbieders recht hebben op een vergoeding van de tolheffer voor de diensten die ze in de EETS-gebieden van die tolheffer verstrekken, en wordt voor de EETS-gebieden met een hoofddienstaanbieder voorzien dat de methode voor de berekening van de vergoeding van de EETS-aanbieder dezelfde structuur dient te hebben als deze voor de vergoeding van de hoofddienstaanbieder.

**Artikel 24**

Dit artikel zet artikel 9 van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel omvat de regels met betrekking tot de boekhouding die door de toldienstaanbieders, en dus zowel de EETS-aanbieders als (in voorkomend geval) de hoofddienstaanbieder, moet worden gehouden en dit conform de verplichtingen opgenomen in artikel 9 van de richtlijn 2019/520.

**Hoofdstuk 7. De inning van de tolgelden****Artikel 25**

Dit artikel zet artikel 6, vijfde lid van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel voorziet in overeenstemming met artikel 6, vijfde lid van de richtlijn 2019/520, dat tolheffers bij de EETS-gebruikers niet meer tolgeld kunnen (laten) innen dan het tolgeld dat deze EETS-gebruiker aan een tolheffer verschuldigd is. Onder "tolheffer" wordt hier begrepen al de tolheffers die op het Belgische grondgebied toldiensten aanbieden. Zoals beschreven in datzelfde artikel 6, vijfde lid van de richtlijn 2019/520 laat dit de mogelijkheid van restituties of kortingen door de tolheffers onverlet, maar moeten deze wel transparant zijn, openbaar worden aangekondigd en voor alle EETS-gebruikers beschikbaar zijn en niet discriminatoir ten aanzien van ander gebruikers.

**Artikel 26**

Dit artikel zet artikel 6, vierde lid van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel heeft betrekking op de facturen die door de EETS-aanbieder aan de EETS-gebruiker worden gericht. De EETS-overeenkomst tussen een tolheffer en een EETS-aanbieder kan gebeurlijk toelaten dat de factuur voor het tolgeld rechtstreeks door de



EETS-aanbieder aan de EETS-gebruiker wordt gestuurd. De tolheffer kan echter eisen dat de EETS-aanbieder de tolgelden int in naam en voor rekening van de tolheffer.

#### **Artikel 27**

Dit artikel zet artikel 5, zevende lid en artikel 8, vierde lid van de richtlijn 2019/520 om.

Dit artikel omvat de informatieverplichtingen die gelden in de relatie tussen de EETS-aanbieders en de tolheffers, die nodig zijn voor het berekenen, heffen en verifiëren van het tolgeld. Hier worden de informatieverplichtingen van artikel 5, zevende lid en artikel 8, vierde lid van de richtlijn 2019/520 samengevoegd.

#### **Artikel 28**

Dit artikel zet artikel 8, eerste en tweede lid van de richtlijn 2019/520 om.

De eerste paragraaf voorziet in de aansprakelijkheid van de EETS-aanbieder ten aanzien van de betrokken tolheffer voor de betaling van iedere onderbouwde tolmelding en onderbouwde niet-tolmelding, die de situatie viseert waarin geen formele tolmelding is gebeurd maar de verschuldigde tol op een andere manier kon worden vastgesteld bijvoorbeeld via de handhaving, en dit alles conform artikel 8, tweede lid van de richtlijn 2019/520.

De tweede paragraaf houdt in dat de gegevens van de tolheffer met betrekking tot de voertuigclassificatie prevaleren op deze van de EETS-aanbieder, tenzij het tegendeel wordt aangetoond, en dit in overeenstemming met artikel 8, eerste lid van de richtlijn 2019/520.

### **Hoofdstuk 8. Bijkomende verplichtingen van de EETS-aanbieder**

#### **Artikel 29**

Dit artikel zet artikel 5, derde lid van de richtlijn 2019/520 om.

In dit artikel wordt de informatie opgesomd die de in het EETS-register geregistreerde EETS-aanbieders via elektronische weg moeten bekendmaken en de termijn van bekendmaking. Het gaat om de informatie opgenomen in artikel 5, derde lid van de richtlijn 2019/520, met name de EETS-gebieden die de EETS-aanbieder bestrijkt en de wijzigingen daarvan, evenals de gedetailleerde, jaarlijks bijgewerkte plannen van de EETS-aanbieder over uitbreiding van diensten naar andere EETS-gebieden.

#### **Artikel 30**

Dit artikel zet artikel 5, zesde lid van de richtlijn 2019/520 om.

Overeenkomstig dit artikel moeten EETS-aanbieders de contractuele voorwaarden die zij toepassen bij het sluiten van dienstverleningsovereenkomsten met EETS-gebruikers via elektronische weg openbaar maken.

#### **Artikel 31**

Dit artikel zet artikel 5, achtste lid en artikel 24, eerste lid van de richtlijn 2019/520 om.

De eerste, tweede en derde paragraaf houden de omzetting in van artikel 5, achtste lid van de richtlijn 2019/520. Het betreft een samenwerkingsverplichting tussen de EETS-aanbieders, de tolheffers en de door de Vlaamse Regering aangewezen instantie bij (een vermoeden van) niet-betaling van de tol, waarbij de EETS-aanbieder aan de tolheffer de nodige informatie moet meedelen die de tolheffer vervolgens niet aan andere toldienstaanbieders (dus noch de EETS-aanbieders, noch de eventuele hoofddienstaanbieder) mag meedelen.

De vierde paragraaf bepaalt overeenkomstig artikel 24, eerste lid van de richtlijn 2019/520 dat wanneer in geval van niet-betaling van wegentol ook werkelijk wordt overgegaan tot het instellen van een afhandelingsprocedure, de tolheffer of de door de Vlaamse Regering aangewezen instantie een kennisgeving daarvan moet sturen aan de eigenaar, de houder van het voertuig of de persoon die anderszins geïdentificeerd is als degene die ervan verdacht wordt de wegentol niet te hebben betaald in overeenstemming met het toepasselijke recht en met vermelding van de juridische gevolgen ervan.

### **Artikelen 32 en 33**

De artikelen 32 en 33 bepalen ten slotte welke gegevens de dienst aanbieder onder bepaalde voorwaarden aan de tolheffer moet verschaffen met eerbiediging van de geldende privacy wetgeving.

## **Hoofdstuk 9. Bescherming van gegevens**

### **Artikelen 34 en 35**

In het kader van concrete tolheffingssystemen die in overeenstemming met de richtlijn 2019/520 worden gecreëerd of functioneren zullen persoonsgegevens worden verwerkt door de verschillende betrokken partijen, waaronder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de tolheffers, de dienst aanbieder en de hoofddienst aanbieder.

Zoals bepaald in artikel 27 van de richtlijn 2019/520, moet elke verwerking van persoonsgegevens gebeuren in overeenstemming met de geldende privacywetgeving en de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming, hierna ook AVG) en richtlijnen 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) en 2016/680/EU van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad.

Uit de adviespraktijk van de Gegevensbeschermingsautoriteit en Vlaamse Toezichtcommissie volgt dat de essentiële elementen van een met een overheidsinmenging gepaard gaande verwerking van persoonsgegevens moeten worden beschreven.

Aangezien er in dit verband pas daadwerkelijk een verwerking van persoonsgegevens gebeurt voor zover er een wetgeving inzake een specifiek elektronisch tolheffingssysteem bestaat die een daadwerkelijke gegevensverwerking regelt en aangezien de invulling van de essentiële elementen van de verwerkingsactiviteiten die volgen uit de richtlijn 2019/520 verschillen per elektronisch tolheffingssysteem voor het wegverkeer (bijvoorbeeld artikel 10 inzake de registratie van de EETS-aanbieder, artikel 27 inzake de tolmelding aan de tolheffers of artikel 33 over verkeersbeleid en -managementgegevens), zullen de essentiële elementen worden opgenomen in de afzonderlijke wetgeving met betrekking tot een specifiek elektronisch tolheffingssysteem voor het wegverkeer (bijvoorbeeld de kilometerheffing).

Het is mogelijk dat voor een specifiek elektronisch tolheffingssysteem bij de gegevensverwerking een beroep wordt gedaan op een specifieke entiteit die noch de tolheffer, noch een dienst aanbieder is. De afzonderlijke wetgeving met betrekking tot de respectievelijke specifieke elektronische tolheffingssystemen de tussenkomst van een dergelijke entiteit regelen en zal in dat geval de rolverdeling tussen de actoren bepalen. In het kader van de kilometerheffing is Viapass bijvoorbeeld een dergelijke entiteit.

De bepalingen van de AVG blijven integraal van toepassing op de gegevensverwerkingen die plaatsvinden in het kader van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer, die op grond van dit voorontwerp van decreet, worden ingevoerd en georganiseerd, waaronder bijvoorbeeld de verplichting om passende beveiligingsmaatregelen (artikel 32 AVG) te implementeren.

Artikel 35 doet geen afbreuk aan en vormt geen beperking van de rechten die betrokkenen hebben. Artikel 35 vult deze rechten verder aan waar deze specifieker zijn onder richtlijn 2019/520. De rechten van betrokkenen volgend uit de AVG blijven aldus integraal van toepassing op de gegevensverwerkingen die plaatsvinden in het kader van dit voorontwerp van decreet, onder voorbehoud van de mogelijkheden voorzien in artikel 23 AVG.

Artikel 35, paragraaf 1 bouwt verder op het juistheidsbeginsel in artikel 5 AVG en vormt de omzetting van artikel 27.2.b) van de richtlijn 2019/520. De rechten van betrokkenen volgend uit de AVG zijn op dezelfde manier van toepassing op de gegevensverwerkingen die plaatsvinden in het kader van dit decreet.

Paragraaf 2 vormt de bevestiging van artikel 27.4 van de richtlijn 2019/520, weliswaar zonder afbreuk te willen doen aan de bevoegdheid van de federale staat om op grond van artikel 6, §4, 3° van de vernoemde Bijzondere wet van 8 augustus 1980 het Belgisch nationaal contactpunt aan te duiden dat toegang heeft tot de nationale voertuigregistratiegegevens (wat toekomt aan de bij wet van 19 mei 2010 opgerichte federale Kruispuntbank van de voertuigen), en om de gewesten bij de uitwerking ervan te betrekken.

## **Hoofdstuk 10. Bemiddeling**

### **Artikelen 36 en 37**

Deze artikelen zetten artikel 6, derde lid, vierde alinea, evenals artikelen 11 en 12 van de richtlijn 2019/520 om.

Artikel 11 van de richtlijn 2019/520 legt de verplichting op om een bemiddelende instantie aan te stellen of op te richten. Deze bemiddelende instantie moet bemiddeling mogelijk maken tussen tolheffers en EETS-aanbieders die met die tolheffers overeenkomsten hebben gesloten of daarover onderhandelen.

Artikel 36 geeft de bevoegdheid aan de Vlaamse Regering om al dan niet in samenwerking met de andere gewestregeringen een onafhankelijke bemiddelende instantie aan te wijzen met de taken en bevoegdheden zoals die zijn omschreven in artikel 11 en artikel 12, vierde lid van de richtlijn 2019/520. De richtlijn toe dat meer dan één bemiddelende instantie wordt aangeduid. Om die reden wordt niet voorzien in een verplichte afstemming met de andere gewesten, die niettemin om redenen van uniformiteit binnen België wel aangewezen is.

Artikel 37 bepaalt nadere regels voor de bemiddelingsprocedure. Het betreft louter de minimumvoorwaarden zoals die door artikel 12 van de richtlijn 2019/520 zijn opgelegd, en het komt verder aan de bemiddelende instantie toe om een reglement van interne orde te voorzien.

## **Hoofdstuk 11 Slotbepalingen**

### **Artikel 38**

Deze overgangsbepaling stelt dat de bestaande registraties van EETS-aanbieders die plaatsvonden op grond van artikel 3 van de beschikking 2009/750/EG van de Commissie van 6 oktober 2009 tot definiëring van de Europese elektronische tolheffingsdienst en de bijbehorende technische onderdelen, dienen te worden beschouwd als registraties op grond van artikel 10 van dit voorontwerp van decreet.

Dit doet geen afbreuk aan onder meer de jaarlijkse controle van deze EETS-aanbieders zoals voorzien in artikel 10, §3 *juncto* §5 van dit voorontwerp van decreet.

### **Artikel 39**

In dit artikel wordt de inwerkingtreding van het decreet vastgelegd op de datum van publicatie van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

Bijlagen

- Omzettingstabel

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Matthias DIEPENDAELE